

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ЮСТИЦІЇ
У ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ ПРО ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ

для працівників юридичних служб місцевих органів
виконавчої влади, органів місцевого самоврядування,
підприємств, установ, організацій та працівників
районних, міськрайонних управлінь юстиції

Заняття I

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ

*методичний збірник
матеріалів постійно діючого семінару*

26 березня 2010 року

Ужгород, "Ліра", 2010

ББК 67.9 (4УКР) 304.2

П 68

УДК 368.914 (477)

До методичного збірника увійшли матеріали першого заняття постійно діючого семінару з питань законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, яке було організоване та проведене 26 березня 2010 року Головним управлінням юстиції у Закарпатській області для працівників юридичних служб місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій і працівників районних, міськрайонних управлінь юстиції з теми: "Правові засади загальнообов'язкового державного пенсійного страхування".

Даний методичний збірник підготовлений відділом державної реєстрації нормативно-правових актів, правової роботи, правової освіти та систематизації законодавства Головного управління юстиції у Закарпатській області за результатами проведеного семінарського заняття, на якому виступили досвідчені фахівці в галузі пенсійного забезпечення: заступник начальника головного управління Пенсійного фонду України в Закарпатській області – начальник відділу надходження доходів Король Тетяна Іллівна, начальник юридичного відділу головного управління Пенсійного фонду України в Закарпатській області Фабіан Наталія Арпадівна, заступник начальника головного управління Пенсійного фонду України в Закарпатській області – начальник відділу з призначення пенсій Бреньо Яна Іванівна.

© Поліграфцентр «Ліра», 2010

© Головне управління юстиції

у Закарпатській області, 2010

З М І С Т

КОРОЛЬ ТЕТЯНА ІЛЛІВНА

заступник начальника головного управління Пенсійного фонду України в Закарпатській області – начальник відділу надходження доходів

Порядок сплати страхових внесків до Пенсійного фонду України 4

ФАБІАН НАТАЛІЯ АРПАДІВНА

Начальник юридичного відділу головного управління Пенсійного фонду України в Закарпатській області

Відповідальність за порушення пенсійного законодавства27

БРЕНЬО ЯНА ІВАНІВНА

заступник начальника головного управління Пенсійного фонду України в Закарпатській області – начальник відділу з призначення пенсій

Порядок нарахування та виплати пенсій38

Король Тетяна Іллівна – *Заступник начальника головного управління Пенсійного фонду України в Закарпатській області – начальник відділу надходження доходів*

ПОРЯДОК СПЛАТИ СТРАХОВИХ ВНЕСКІВ ДО ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

Страховий стаж

Починаючи з 01.01.2004 року замість “трудового стажу” введено термін “страховий стаж” – це період, протягом якого людина підлягає загальнообов’язковому державному пенсійному страхуванню, та за який щомісяця сплачені страхові внески в сумі не меншій, ніж мінімальний страховий внесок.

Відтепер важливо: скільки років людина працювала, на протязі якого періоду вона сплачувала страхові внески до Пенсійного фонду, і з якого заробітку сплачувались ці внески. Нова формула розрахунку пенсій встановлює пряму залежність розміру пенсій від страхового стажу та заробітку, з якого сплачувались страхові внески.

Для зарахування в страховий стаж в повному розмірі одного робочого місяця розмір внесків має бути не меншим, ніж внески, обчислені із мінімальної заробітної плати.

В разі, коли працівник отримує зарплату в «конверті» і роботодавець не сплачує за такого працівника страхові внески до Пенсійного фонду, то це є проблемою конкретної людини, тому, що цей період не буде врахований до її страхового стажу та відповідно не буде враховано при визначенні розміру пенсії, через що пенсія буде меншою, ніж повинна була би бути.

Наймані працівники, які працюють на підприємствах-боржниках, втрачають з вини роботодавця страховий стаж.

Своєчасна та в повному обсязі сплата роботодавцем страхових внесків є гарантією конституційних прав найманих

працівників на соціальний захист у разі повної або часткової втрати працездатності.

Пенсіонери, які працюють на підприємствах-боржниках, не матимуть права на перерахунок пенсії через 24 місяці після призначення або попереднього перерахунку пенсії.

Якщо особа перебувала в місцях позбавлення волі, то періоди роботи до 01.01.2004 року, коли така особа не підлягала соціальному страхуванню, можливо зарахувати до загального трудового стажу за умови сплати страхових внесків.

Така можливість передбачена пунктом "а" ст. 56 Закону України "Про пенсійне забезпечення".

Механізм розрахунку страхових внесків визначено постановою Верховної Ради від 17.06.93 № 3290-XII "Про порядок введення в дію Закону України "Про внесення змін і доповнень до Закону України "Про пенсійне забезпечення". Згідно з цією постановою необхідно сплатити до Пенсійного фонду за місцем призначення пенсії страхові внески за тарифом 33,3 % середньомісячного заробітку працівника відповідної галузі народного господарства на час призначення пенсії за кожний місяць роботи, зазначений ними.

З метою отримання більш детального роз'яснення з приводу оформлення Договорів добровільної участі в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, необхідно звертатися до управлінь Пенсійного фонду України в містах і районах області за місцем свого проживання.

Постановка на облік

З 1 липня 2004 року набув чинності Закон України від 15.05.2003 року № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців». Суть його полягає в тому, що особі (фізичній чи юридичній) для реєстрації платником страхових внесків не потрібно звертатись до органів Пенсійного фонду самостійно. Достатньо пройти лише державну реєстрацію. В усіх інших органах, у тому числі в Пенсійному фонді, її автоматично має зареєструвати державний реєстратор. Об-

мін інформацією між Державним реєстратором та підрозділами контролюючих органів здійснюється в електронному вигляді.

Питання взяття на облік юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців в органах Пенсійного фонду України врегульовано Порядком узяття на облік та зняття з обліку в органах Пенсійного фонду України юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців як платників страхових внесків, який затверджено постановою правління Пенсійного фонду України від 10.10.2006 року № 14-4 та зареєстровано у Міністерстві юстиції 02.11.2006 за № 1184/13058.

Згідно з цим Порядком:

Узяття на облік юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців як платників, здійснюється органами Пенсійного фонду за місцезнаходженням юридичної особи та за місцем проживання фізичної особи на підставі відомостей з реєстраційної картки на проведення державної реєстрації юридичної або фізичної особи, наданих державним реєстратором, не пізніше наступного робочого дня з дня отримання зазначених відомостей органами Пенсійного фонду України.

Повідомлення про взяття на облік страхувальника як платника страхових внесків надсилається страхувальнику поштою з повідомленням про вручення наступного робочого дня з дня взяття на облік в органі Пенсійного фонду України.

На підставі відомостей, наданих державним реєстратором, проводяться відповідні записи в журналах обліку платників страхових внесків, а одержані документи підшиваються до справи, на якій проставляється реєстраційний номер платника страхових внесків.

Закон України № 755 від 15.05.2003 року не передбачає проведення державної реєстрації:

- осіб, які забезпечують себе роботою самостійно – займаються адвокатською, нотаріальною, творчою та іншою діяльністю, пов'язаною з отриманням доходу безпосередньо від цієї діяльності;

- відокремлених підрозділів юридичної особи;

- військових частин;

- представництв, філій іноземних компаній в Україні, які підлягають акредитації на території України в порядку, встановленому законом;

- структурних осередків громадських (неурядових) організацій зарубіжних держав;

- представництв іноземних банків;

- підрозділів нерезидентів, які розташовані на території України.

Страховальники, на яких не поширюється Закон № 755 беруться на облік в органах Пенсійного фонду України за своїм місцезнаходженням після отримання від них заяви про взяття на облік. Заява зазначеними страховальниками подається в 10-денний термін із дня реєстрації підрозділу, представництва, тощо.

З 1 січня 2004 року набув чинності Закон України від 09.07.2003 року № 1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Страховальники та застраховані особи

Відповідно до статті 11 Закону України від 09.07.2003 року № 1058 застрахованими особами у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування є

громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які працюють:

на підприємствах, в установах, організаціях, створених відповідно до законодавства України, незалежно від форми власності, виду діяльності та господарювання, у філіях, представництвах, відділеннях та інших відокремлених підрозділах цих підприємств та організацій, в об'єднаннях громадян,

у фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності та інших осіб (включаючи юридичних та фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності, які обрали особливий спосіб оподаткування (фіксований податок, єдиний податок, фіксований сільськогосподарський податок, придбали спеціальний торговий патент)

на умовах трудового договору (контракту).

Або працюють на інших умовах, передбачених законодавством,

або виконують роботи на зазначених підприємствах, в установах, організаціях чи у фізичних осіб за договорами цивільно-правового характеру,

особи, які беруть добровільну участь,

особи (в т.ч. інваліди), які доглядають за дитиною до 3-х років, доглядають за дитиною інвалідом, інвалідом I гр., престарілим, проходять строкову службу,

військовослужбовці, особи рядового і начальницького складу,

батьки – вихователі дитячих будинків сімейного типу, прийомні батьки (якщо не працюють).

Згідно із статтею 14 Закону України від 09.07.2003 року № 1058 страхувальниками (роботодавцями) в органах Пенсійного фонду України є:

підприємства, установи і організації, незалежно від форми власності, виду діяльності та господарювання;

об'єднання громадян;

профспілки;

політичні партії (у тому числі філії, представництва, відділення та інші, які мають окремий баланс і самостійно ведуть розрахунки із застрахованими особами);

фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності та інші особи (включаючи юридичних та фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності, які обрали особливий спосіб оподаткування), які використовують працю фізичних осіб на умовах трудового договору (контракту) або на інших умовах, передбачених законодавством, або за договорами цивільно-правового характеру;

колективні та орендні підприємства, сільськогосподарські кооперативи та фермерські господарства, у тому числі ті, які обрали особливий спосіб оподаткування;

дипломатичні представництва, консульські установи України, філії, представництва, інші відокремлені підрозділи підпри-

емств та організацій, які мають окремий баланс і самостійно здійснюють розрахунки із застрахованими особами;

іноземні дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав, розташовані на території України;

підприємства, установи, організації, військові частини та органи, які виплачують заробітну плату (винагороду), грошове забезпечення, допомогу.

Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійного захворювання України;

фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, у тому числі ті, які обрали особливий спосіб оподаткування, та члени сімей зазначених фізичних осіб, які беруть участь у провадженні ними підприємницької діяльності.

особи, які забезпечують себе роботою самостійно - займаються адвокатською, нотаріальною, творчою та іншою діяльністю, пов'язаною з отриманням доходу безпосередньо від цієї діяльності.

Сплата страхових внесків

3.1. Страхувальники (РОБОТОДАВЦІ), відповідно до ст.14 Закону України від 09.07.2003 року №1058:

юридичні та фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності, які використовують працю фізичних осіб;

підприємства, установи, організації, військові частини та органи, які виплачують заробітну плату (винагороду), грошове забезпечення, допомогу;

фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійного захворювання України;

фізичні особи, які використовують працю фізичних осіб на умовах трудового договору (контракту)

сплачують страхові внески, нараховані за відповідний місяць, не пізніше ніж через 20 календарних днів із дня закінчення цього місяця (ч. 6 ст. 20 Закону України від 09.07.2003 року № 1058).

При цьому в разі здійснення протягом звітного місяця виплат (виплати доходу), на які відповідно до цього Закону нара-

ховуються страхові внески, страхувальники одночасно з видачею зазначених сум зобов'язані сплачувати авансові платежі у вигляді сум страхових внесків, що підлягають нарахуванню на зазначені виплати (дохід).

У разі недостатності у страхувальника коштів для здійснення в повному обсязі виплати заробітної плати (доходу) та одночасної сплати відповідних авансових платежів виплата зазначених сум та сплата страхових внесків здійснюється в пропорційних розмірах у порядку, визначеному правлінням Пенсійного фонду.

У разі несплати авансових платежів до страхувальників застосовуються фінансові санкції, передбачені цим Законом.

3.2. Застраховані особи:

фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, у тому числі ті, які обрали особливий спосіб оподаткування (фіксований податок, єдиний податок),

члени сімей цих осіб, які беруть участь у провадженні ними підприємницької діяльності;

особи, які забезпечують себе роботою самостійно, - займаються адвокатською, нотаріальною, творчою та іншою діяльністю, пов'язаною з отриманням доходу безпосередньо від цієї діяльності сплачують за себе та членів їх сімей, які беруть участь у провадженні ними підприємницької діяльності до 15 березня, до 15 травня, до 15 серпня і до 15 листопада авансові платежі в розмірі 25 % річної суми страхового внеску, обчисленої від суми, визначеної податковими органами для сплати авансових сум податку на доходи фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності.

Суми страхових внесків, сплачені у вигляді авансових платежів, ураховуються платником при остаточному розрахунку, який здійснюється ним до 1 квітня року, наступного за звітним роком, на підставі даних річної податкової декларації.

Особи, які досягли 16-річного віку та не належать до кола осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню, з моменту укладення договору про добровільну участь відповідно до ст. 12 Закону № 1058 сплачують

страхові внески до 20-го числа місяця, наступного за останнім календарним днем попереднього кварталу.

3.3. Умови сплати страхових внесків.

Сплата страхових внесків до Пенсійного фонду України здійснюється незалежно від того чи була зазначена зарплата виплачена після нарахування чи ні (частина 6 статті 19 Закону України від 09.07.2003 року № 1058).

Відповідно до пункту 6 частини 2 статті 17 Закону № 1058 страхувальник (роботодавець) зобов'язаний нараховувати, обчислювати і сплачувати в установлені строки та в повному обсязі страхові внески до Пенсійного фонду України.

4. Об'єкт для нарахування страхових внесків.

З 1 січня 2004 року відповідно до ч. 1 ст. 19 Закону України від 09.07.2003 року № 1058 об'єктом для нарахування внесків для роботодавців є:

- ФОП - суми фактичних витрат на оплату праці (грошового забезпечення) працівників, що включають витрати на виплату основної і додаткової заробітної плати та інших заохочувальних та компенсаційних виплат, у тому числі в натуральній формі, які визначаються згідно з нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до Закону України "Про оплату праці",
- виплата винагород фізичним особам за виконання робіт (послуг) за угодами цивільно-правового характеру, що підлягають обкладенню податком на доходи фізичних осіб,
- сума оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності, яка здійснюється за рахунок коштів роботодавця,
- допомога по тимчасовій непрацездатності.

Нормативним документом, який визначає складові фонду оплати праці при нарахуванні страхових внесків до Пенсійного фонду, є Інструкція зі статистики заробітної плати, затверджена наказом Держкомстату України від 13.01.04 № 5, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 27.01.2004 року за №114/8713.

Об'єктом для нарахування страхових внесків для застрахованих осіб (у розмірі 2 - 5 %) згідно з ч. 2 ст. 19 Закону України від 09.07.2003 року № 1058 – є всі суми сукупного оподатковуваного доходу (прибутку).

Об'єктом нарахування внесків для військових частин, підприємств, установ, організації та органів, які виплачують грошове забезпечення, є фактичні витрати на грошове забезпечення, а для військовослужбовців (крім військовослужбовців строкової служби), осіб рядового і начальницького складу – сукупний оподатковуваний дохід.

Відповідно до ст.4 Закону України “Про збір на обов’язкове державне пенсійне страхування” до солідарної системи страхові внески сплачуються у розмірі 33,2% від ФОП.

Відрахування із заробітної плати застрахованих осіб сплачуються у розмірі 2 % від об'єкта оподаткування (сукупного оподатковуваного доходу) згідно із Законом України “Про збір на обов’язкове державне пенсійне страхування”.

Приклади розрахунку нарахованих та утриманих сум страхових внесків на суми заробітної плати працівників

№ з/п	Заробітна плата працівників за січень 2010 р. (грн.)	Об'єкт для нарахування та утримання страхових внесків в I кв. 2010 року (грн.)	Нараховано страхових внесків 33,2% (грн.)	Утримано страхових внесків 2% (грн.)	Всього до сплати в органи ПФУ 33,2%+2% (грн.)
1.	869,00	869,00	288,51	17,38	305,89
2.	1 300,00	1 300,00	431,60	26,00	457,60
3.	15 000,00	13 035,00	4 327,62	260,70	4 588,32

Розміри ставок збору з окремих видів господарських операцій в 2010 році

з купівлі-продажу безготівкової іноземної валюти за гривню	0,5%
з купівлі-продажу ювелірних виробів	5%
з відчуження автомобілів	3%
з купівлі-продажу нерухомого майна	1%
за послуги стільникового зв'язку	7,5%

ДОПЛАТА

Неповний місяць роботи враховується до страхового стажу як повний місяць за умови, що сума сплачених за цей місяць страхових внесків є не меншою, ніж мінімальний страховий внесок.

Якщо сума внесків, сплачених за місяць, є меншою, ніж мінімальний страховий внесок, цей період зараховується до страхового стажу, як повний місяць за умови здійснення в порядку, визначеному правлінням ПФУ, відповідної доплати (ДОПЛАТИ, А НЕ СПЛАТИ).

Здійснення доплати до мінімального страхового внеску дозволяється у випадках:

- коли особа працює неповний робочий час (неповний робочий день, неповний робочий тиждень),

- прийнята на роботу не з першого дня календарного місяця або звільнена не останнім днем календарного місяця, за умови, що сплата внесків у розмірі меншому ніж мінімальний страховий внесок не пов'язана з порушенням роботодавцем трудового законодавства.

Доплату необхідно зробити в такому розмірі, щоб загальна сума сплачених коштів за відповідний місяць була не меншою, ніж мінімальний страховий внесок.

Доплата здійснюється не підприємством, а особисто застрахованою особою (за її заявою), в той момент, коли вона звертається за призначенням пенсії до ПФУ за місцем проживання або один раз на рік (після закінчення поточного року). Доплата здійснюється на підставі даних персоніфікованого обліку. Звертатися з питанням про доплату внесків потрібно не раніше 1 квітня, тобто, після того, як бухгалтер надасть звіт до відділу СПОВ.

У разі якщо доплату не здійснено, до страхового стажу зараховується період, визначений за кожний місяць сплати внесків за формулою:

$ТП = Св : В$, де:

ТП - тривалість періоду, що зараховується до страхового стажу та визначається в місяцях;

Св - сума фактично сплачених страхових внесків за відповідний місяць;

В - мінімальний страховий внесок за відповідний місяць.

Приклад № 1:

- Робітник працює на 0,5 ставки.
- Нарахований за місяць заробіток складає 400 грн. (0,5 ставки від 800 грн.).
- До ПФУ сплачені внески в сумі 140,80 грн. (400 грн. x 35,2 %).
- Мінімальний страховий внесок з 01.10.2009 року становить 228,80 грн.
- За цей місяць до страхового стажу зарахується тільки 19 календ. днів
(31дн. x 140,80 грн. : 228,80 грн.)

Приклад № 2:

- Робітник працює на 0,5 ставки.
- Нарахований за місяць заробіток складає 700 грн. (0,5 ставки від 1400 грн.).
- До ПФУ сплачені внески в сумі 246,40 грн. (700 грн. x 35,2 %).
- Мінімальний страховий внесок з 01.10.2009 року становить 228,80 грн.

В цьому випадку не дивлячись на те, що робітник працює на 0,5 ставки, цей місяць буде враховуватись до його страхового стажу як повний місяць і відповідно доплату такому працівнику робити не потрібно.

Добровільне страхування

(ст.12 Закону України від 09.07.2003 року №1058)

Що необхідно знати про добровільне страхування в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування ?

Особа, яка не працює (або працює без оформлення своїх трудових відносин з роботодавцем та отримує заробітну плату в <конверті>) - не набуває страхового стажу, що в подальшому при призначення пенсії вплине на її розмір, через що пенсійна виплата буде меншою, ніж могла б бути.

Закон України від 09.07.2003 року № 1058-IV "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" (далі – Закон) соціально захищає цю категорію людей.

В Законі передбачається, що з 1 січня 2004 року особи, які досягли 16-річного віку та не належать до кола осіб, що

підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню, мають право на добровільну участь в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Добровільну участь можуть брати:

- громадяни України, які постійно проживають або працюють за межами країни, якщо інше не встановлено міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;
- іноземці та особи без громадянства, які постійно проживають або працюють на території України;
- студенти;
- інші особи, що досягли 16-річного віку і не належать до кола осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню,
- та особи, яким не призначено пенсію.

Застрахована особа, яка приймає участь в загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванні на добровільній основі, має право на призначення пенсії за віком після досягнення чоловіками 60 років, жінками 55 років та наявності страхового стажу не менше п'яти років.

Для добровільної участі вищезазначеним особам необхідно подати до управління Пенсійного фонду за місцем свого проживання заяву за встановленою формою та завірені копії наступних документів:

- довідки про присвоєння ідентифікаційного номера;
- трудової книжки;
- документа, що посвідчує особу.

З особою, яка подала заяву, органом Пенсійного фонду в термін не пізніше ніж 30 календарних днів з дня отримання заяви укладається Договір про добровільну участь за типовою формою, затвердженою правлінням Пенсійного фонду. Договір укладається на термін не менше одного року.

Законом не дозволяється приймати добровільну участь в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування в разі, коли людина уже підлягає загальнообов'язковому

державному пенсійному страхуванню чи уже уклала Договір про добровільну участь, строк дії якого не припинено або за яким вона не виконала передбачені Договором умови, не досягла 16-річного віку, подала про себе неповні або недостовірні відомості, бажає укласти Договір на строк менше одного року, вже набула пенсійного віку та отримує пенсію.

В інших випадках Пенсійний фонд не має права відмовити в укладенні Договору про добровільну участь.

Договір про добровільну участь набирає чинності з дня його підписання. З цієї дати особа набуває статусу застрахованої особи.

Відповідно до норм Закону з дати підписання Договору на осіб, як на платників (страхувальників) покладається відповідальність за сплату страхових внесків в терміни та в розмірах, обумовлених Договором відповідно до законодавства.

Застрахована особа сплачує страхові внески щокварталу не пізніше ніж через 20 календарних днів із дня закінчення звітного кварталу, а саме: по 20 квітня включно за I квартал, по 20 липня включно за II квартал, по 20 жовтня включно за III квартал, по 20 січня наступного року включно за IV квартал звітного року. Сплачувати внески необхідно на рахунок управління Пенсійного фонду, з яким укладено Договір про добровільне страхування.

Розмір страхового внеску визначається в Договорі, але сума сплачених внесків за кожний місяць не може бути меншою ніж мінімальний страховий внесок, який визначається як добуток мінімального розміру заробітної плати на розмір страхового внеску.

Крім того, розмір страхового внеску за кожний місяць не може перевищувати максимальний страховий внесок, який обчислюється із сум заробітку (доходу), з яких справляються страхові внески до Пенсійного фонду, у межах максимальної величини, що встановлюється щороку законом про розмір страхових внесків.

Договором може бути передбачена одноразова сплата страхових внесків за попередні періоди (починаючи з 01.01.2004 року), яка здійснюється однією сумою і за кожний місяць не може бути меншою ніж мінімальний страховий внесок та більшою за

максимальний страховий внесок (див. таблицю), виходячи із діючих тарифів – 32%, 32,3%, 31,8%, 33,2%, максимальної величини, з якої справляються страхові внески та мінімальної заробітної плати (див. таблицю).

**Розміри страхових внесків
за Договорами добровільного страхування
(станом на 02.11.2009)**

За період	Розмір мінімального страхового внеску на місяць	Розмір максимального страхового внеску на місяць
з 01.01.04 до 01.09.04 (мінім. зарплата 205 грн.)	65,60 грн. (205 грн. x 32 %)	851,20 грн. (2 660 грн. x 32 %)
з 01.09.04 до 01.01.05 (мінім. зарплата 237 грн.)	75,84 грн. (237 грн. x 32 %)	851,20 грн. (2 660 грн. x 32 %)
з 01.01.05 до 01.03.05 (мінім. зарплата 262 грн.)	83,84 грн. (262 грн. x 32 %)	1 312,00 грн. (4 100 грн. x 32 %)
з 01.03.05 до 01.04.05 (мінім. зарплата 262 грн.)	83,87 грн. (262 грн. x 32,01 %)	1 312,41 грн. (4 100 грн. x 32,01 %)
з 01.04.05 до 01.07.05 (мінім. зарплата 290 грн.)	93,67 грн. (290 грн. x 32,3 %)	1 324,30 грн. (4 100 грн. x 32,3 %)
з 01.07.05 до 01.09.05 (мінім. зарплата 310 грн.)	100,13 грн. (310 грн. x 32,3 %)	1 324,30 грн. (4 100 грн. x 32,3 %)
з 01.09.05 до 01.01.06 (мінім. зарплата 332 грн.)	107,24 грн. (332 грн. x 32,3 %)	1 324,30 грн. (4 100 грн. x 32,3 %)
з 01.01.06 до 01.07.06 (мінім. зарплата 350 грн.)	111,30 грн. (350 грн. x 31,8 %)	1 535,94 грн. з 01.01.06 до 01.04.06 (4 830 грн. x 31,8 %)
з 01.07.06 до 01.12.06 (мінім. зарплата 375 грн.)	119,25 грн. (375 грн. x 31,8 %)	1 577,28 грн. з 01.04.06 до 01.10.06 (4 960 грн. x 31,8 %)
з 01.12.06 до 01.01.07 (мінім. зарплата 400 грн.)	127,20 грн. (400 грн. x 31,8 %)	1 605,90 грн. з 01.10.06 до 01.01.07 (5 050 грн. x 31,8 %)
з 01.01.07 до 01.04.07 (мінім. зарплата 400 грн.)	132,80 грн. (400 грн. x 33,2 %)	2 614,50 грн. (7 875 грн. x 33,2 %)

За період	Розмір мінімального страхового внеску на місяць	Розмір максимального страхового внеску на місяць
з 01.04.07 до 01.07.07 (мінім. зарплата 420 грн.)	139,44 грн. (420 грн. x 33,2 %)	2 793,78 грн. (8 415 грн. x 33,2 %)
з 01.07.07 до 01.10.07 (мінім. зарплата 440 грн.)	146,08 грн. (440 грн. x 33,2 %)	2 793,78 грн. (8 415 грн. x 33,2 %)
з 01.10.07 до 01.01.08 (мінім. зарплата 460 грн.)	152,72 грн. (460 грн. x 33,2 %)	2 828,64 грн. (8 520 грн. x 33,2 %)
з 01.01.08 до 01.04.08 (мінім. зарплата 515 грн.)	170,98 грн. (515 грн. x 33,2 %)	3 152,34 (9 495 грн. x 33,2 %)
з 01.04.08 до 01.07.08 (мінім. зарплата 525 грн.)	174,30 грн. (525 грн. x 33,2 %)	3 222,06 (9 705 грн. x 33,2 %)
з 01.07.08 до 01.10.08 (мінім. зарплата 525 грн.)	174,30 грн. (525 грн. x 33,2 %)	3 232,02 (9 735 грн. x 33,2 %)
з 01.10.08 до 01.12.08 (мінім. зарплата 545 грн.)	180,94 грн. (545 грн. x 33,2 %)	3 331,62 (10 035 грн. x 33,2 %)
з 01.12.08 до 01.01.2009 (мінім. зарплата 605 грн.)	200,86 грн. (605 грн. x 33,2 %)	3 331,62 (10 035 грн. x 33,2 %)
з 01.01.2009 до 01.04.2009 (мінім. зарплата 605 грн.)	200,86 грн. (605 грн. x 33,2%)	3 331,62 (10 035 грн. x 33,2 %)
з 01.04.2009 до 01.07.2009 (мінім. зарплата 625 грн.)	207,50 грн. (625 грн. x 33,2%)	3 331,62 (10 035 грн. x 33,2 %)
з 01.07.2009 до 01.10.2009 (мінім. зарплата 630 грн.)	209,16 грн. (630 грн. x 33,2%)	3 331,62 (10 035 грн. x 33,2 %)
з 01.10.2009 до 01.11.2009 (мінім. зарплата 650 грн.)	215,80 грн. (650 грн. x 33,2%)	3 331,62 (10 035 грн. x 33,2 %)
з 01.11.2009 до 31.12.2009 (мінім. зарплата 744 грн.)	247,01 грн. (744 грн. x 33,2%)	3 705,12 (11 160 грн. x 33,2 %)

Для осіб, які постійно проживають або працюють за межами України, Пенсійним фондом України 10 березня 2009 року прийнято постанову № 10-1, якою передбачено оформлення добровільної участі за спрощеною процедурою.

Для оформлення добровільної часті у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування необхідно звернутись:

або до Контакт-центру Пенсійного фонду України. **Зателефонуйте за номером 0-800-503-753;**

або через мережу Інтернет на сайт Пенсійного фонду України www.pfu.gov.ua;

або направити до Пенсійного фонду поштою заяву, копію документа, що посвідчує особу і договір у двох примірниках за адресою: 01601, м.Київ, вул. Бастионна, 9;

або особисто звернутися до органу Пенсійного фонду за місцем проживання та подати необхідні документи. При собі необхідно мати: паспорт громадянина України та ідентифікаційний номер.

Особа, яка має намір взяти добровільну участь, може розпочати сплату страхових внесків без повідомлення Пенсійному фонду про намір укласти договір про добровільну участь. При цьому такий договір може бути підписаний у строк не пізніше 1 року з дати здійснення першого платежу.

На сьогодні Україною укладено угоду з Іспанією, на стадії підготовки з Португалією, тому ті люди, які перебувають за кордоном і сплачуватимуть добровільно внески до Пенсійного фонду України, матимуть стаж як для отримання пенсії в Україні, так і в країні перебування, якщо вони там залишаться.

Сплата страхових внесків суб'єктами господарювання, які знаходяться на спрощеній системі оподаткування

Якщо юридична або фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності знаходиться на спрощеній системі оподаткування (сплачує єдиний податок), то управління Пенсійного фонду України в районах, містах і районах у містах Дніпропетровської області рекомендовано по платниках, які працюють на спрощеній системі оподаткування, керуватись механізмом зарахування страхових внесків, визначеним правлінням Пенсійного фонду України у листах від 16.01.04 № 373/14, від 24.02.04 № 1732/04, від 26.02.04 № 1831/04 та від 19.03.04 № 2645/04, а саме: частина суми єдиного податку зараховується в рахунок сплати страхових внесків, нарахованих на фонд оплати праці працівника.

На сьогодні зарахування страхових внесків здійснюється на підставі платіжного документа, який підтверджує сплату єдино-

го податку (завірені органом Пенсійного фонду копії платіжного доручення або іншого документа, що є підтвердженням про внесення готівки у відповідній платіжній системі), поданого платником одночасно з поданням до управління Пенсійного фонду щомісячного Розрахунку суми страхових внесків за формою додатка № 23 до Інструкції про порядок обчислення і сплати страхувальниками та застрахованими особами внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування до Пенсійного фонду України, затвердженої постановою правління Пенсійного фонду України від 19.12.2003 року № 21-1 та зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 16 січня 2004 року за № 64/8663, а також на підставі даних органів Державного казначейства України або інших фінансових органів про перерахування до бюджету Пенсійного фонду частини суми єдиного податку.

У разі якщо частина, яка спрямовується до Пенсійного фонду від суми сплаченого єдиного податку (42 %), за звітний місяць буде перевищувати суму нарахованих до сплати страхових внесків за цей же звітний місяць (33,2 %, 31,8 %, 32,3 %, 32 %) то вона зарахується в рахунок сплати внесків звітного місяця, а надлишок – в рахунок сплати страхових внесків наступних місяців.

Якщо частина, яка спрямовується до Пенсійного фонду від суми сплаченого єдиного податку (42 %), за звітний місяць буде менша за суму нарахованих до сплати страхових внесків за цей же звітний місяць (33,2 %, 31,8 %, 32,3 %, 32 %), то платнику необхідно доплатити Пенсійному фонду різницю не пізніше ніж через 20 календарних днів із дня закінчення звітного місяця.

Відповідно до ч. 6 ст. 19 Закону України від 09.07.2003 року № 1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» страхові внески нараховуються незалежно від джерел їх фінансування, форми, порядку, місця виплати та використання, а також незалежно від того, чи були зазначені суми фактично виплачені після їх нарахування до сплати (тобто на нараховану заробітну плату).

Кожний платник самостійно визначає в якому розмірі потрібно доплатити страхові внески з урахуванням частини, що

надходить до Пенсійного фонду від єдиного податку за звітний місяць (або не сплачувати), виходячи із загальної суми нарахованих внесків, зазначеної у дод. № 23.

Страхувальник несе відповідальність за правильність самостійно визначених ним сум для щомісячного розрахунку з Пенсійним фондом.

Розміри мінімальних страхових внесків у 2009 році

(Закон України від 26.12.08 № 835-VI "Про Державний бюджет України на 2009 рік" з відповідними змінами)

Мінімальна заробітна плата (МЗП) у 2009 році

- з 1 січня 2009 року – **605 гривень**,
- з 1 квітня 2009 року – **625 гривень**,
- з 1 липня 2009 року – **630 гривень**,
- з 1 жовтня 2009 року – **650 гривень та**
- з 1 листопада 2009 року – **744 гривень на місяць**.

Розмір мінімального страхового внеску визначається розрахунково як добуток мінімального розміру заробітної плати на розмір страхового внеску, встановлених законом на день отримання заробітної плати.

<i>Категорія застрахованих осіб</i>	<i>Розрахунок мінімального страхового внеску у 2009 році (ставка внеску x МЗП)</i>
Осн. категорія найманих працівн., (крім платників ФСП)	35,2% x МЗП (33,2%+2%)
Застрах. особи за догов. цив. - прав. характера (ЦПХ)	35,2% x МЗП (33,2%+2%)
Застрах. особи з числа осіб льотних екіпажів	44% x МЗП (42%+2%)
Застрах. особи – інваліди (крім платників ФСП)	6% x МЗП (4%+2%)

<i>Категорія застрахованих осіб</i>	<i>Розрахунок міні-мального страхового внеску у 2009 році (ставка внеску x МЗП)</i>
Найм. працівники всеукраїнських громад. організ. інвалідів	6% x МЗП (4%+2%)
Застрах. особи, які працюють на всеукр. громад. організ. інвалідів за догов. ЦПХ	35,2% x МЗП (33,2%+2%)
Найм. працівники, які працюють у платника ФСП	21,92% x МЗП (19,92%+2%)
Найм. працівники -інваліди, які працюють у платника ФСП	21,92% x МЗП (19,92%+2%)
Застр. особи, які прац. у плат. ФСП за догов. ЦПХ	35,2% x МЗП (33,2%+2%)
Члени колектив., орендних, сільськогосподар. копер. та фермер. господарств (у т.ч. платн. ФСП)	35,2% x МЗП (33,2%+2%)
Члени колектив., орендних, с/г копер. та фермер. господ., які мають статус інвалідів (у т.ч. платн. ФСП)	35,2% x МЗП (33,2%+2%)
Підприємці та члени сім'ї Ф.О. – СПД та особи, що забезпечують себе роботою самостійно (адвокати, нотаріуси)	33,2% x МЗП
Застрахов. особи, які беруть добровільну участь	33,2% x МЗП
Застрах. особи (в т.ч. інваліди), які: - догл. за дитиною до 3-х років; - догл. за дитиною інвалідом, інвалідом I гр., престарілим; - проходять строкову службу	МЗП x 33,2% x 40 %
Застрах. особи – військовослужбовці (крім військово-службовців строкової служби), особи рядового і начальницького складу	35,2% x МЗП (33,2%+2%)
Батьки – вихователі дитячих будинків сімейного типу, прийомні батьки (якщо не працюють)	35,2% x МЗП (33,2%+2%)

Межа максимальної величини виплат, на які нараховуються страхові внески (збір) на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування встановлювалася в нижченаведених розмірах такими законодавчими актами:

за періоди:

- з 23.07.98 по 28.02.01 - **1 000 грн.** (пост. КМУ № 1064 від 13.07.1998);
- з 01.03.01 по 30.04.02 - **1 600 грн.** (пост. КМУ № 225 від 07.03.2001);
- з 01.05.02 по 31.05.03 - **2 200 грн.** (пост. КМУ № 494 від 11.04.2002);
- з 01.06.03 по 31.12.04 - **2 660 грн.** (пост. КМУ № 605 від 26.04.2003);
- з 01.01.05 по 31.12.05 - **4 100 грн.** (Закон № 2285-IV від 23.12.2004);
- з 01.01.06 по 31.03.06 - **4 830 грн.** (Закон № 3235-IV від 20.12.05)
- з 01.04.06 по 30.09.06 - **4 960 грн.** (Закон № 3235-IV від 20.12.05)
- з 01.10.06 по 31.12.06 - **5 050 грн.** (Закон № 3235-IV від 20.12.05)
- з 01.01.07 по 31.03.07 - **7 875 грн.** (Закон № 749-V від 15.03.07)
- з 01.04.07 по 30.09.07 - **8 415 грн.** (Закон № 749-V від 15.03.07)
- з 01.10.07 по 31.12.07 - **8 520 грн.** (Закон № 749-V від 15.03.07)
- з 01.01.08 по 31.03.08 - **9 495 грн.** (Закон № 107-VI від 28.12.07)
- з 01.04.08 по 30.06.08 - **9 705 грн.** (Закон № 107-VI від 28.12.07)
- з 01.07.08 по 30.09.08 - **9 735 грн.** (Закон № 107-VI від 28.12.07)
- з 01.10.08 по 01.11.09 - **10 035 грн.** (Закон № 107-VI від 28.12.07)
- з 01.11.09 - **11 160 грн.** (Закон № 835-VI від 26.12.2008)

ДО УВАГИ ВСІХ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ !

з 1 січня 2010 року згідно з постановою правління
Пенсійного фонду України від 05.11.2009 № 26-1

ЗАПРОВАДЖЕНО НОВУ ФОРМУ ЗВІТНОСТІ ДО ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

(бланки форм звітності можна отримати на сайті www.pfu.gov.ua
або в офіційних друкованих виданнях Пенсійного фонду України)

**Строки надання форм звітності та сплати страхових
внесків**

ДОДАТОК 4

“Звіт про суми нарахованої заробітної плати (грошового забезпечення, доходу) застрахованих осіб та суми нарахованих внесків на загальнообов’язкове державне пенсійне страхування до органів Пенсійного фонду України”

(перелік таблиць звіту та таблиці № 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10)

(за найманих працівників, в т.ч. за тих, які працюють у юридичних осіб та підприємців, що працюють на єдиному та фіксованому податках; також за осіб, які проходять строкову військову та альтернативну військову службу; за деякі категорії застрахованих осіб: доглядають за дитиною до 3-х років, доглядають за дитиною-інвалідом, інвалідом I гр., престарілим; за батьків-вихователів дитячих будинків сімейного типу, прийомних батьків, якщо вони не працюють; за військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу)

Період, за який подається Звіт (перелік таблиць звіту та таблиці № 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10)	Останній день подання Звіту (перелік таблиць звіту та таблиці № 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10)	Термін сплати авансових платежів	Останній день остаточного розрахунку з ПФУ по сумах, зазначених у Звіті (таблиці № 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7)
Січень	22.02.2010	Одночасно з кожною виплатою коштів працівникові, на які нараховуються страхові внески до ПФУ протягом місяця	22.02.2010
Лютий	22.03.2010	-"-"	22.03.2010
Березень	20.04.2010	-"-"	20.04.2010
Квітень	20.05.2010	-"-"	20.05.2010
Травень	21.06.2010	-"-"	21.06.2010
Червень	20.07.2010	-"-"	20.07.2010
Липень	20.08.2010	-"-"	20.08.2010
Серпень	20.09.2010	-"-"	20.09.2010
Вересень	20.10.2010	-"-"	20.10.2010
Жовтень	22.11.2010	-"-"	22.11.2010
Листопад	20.12.2010	-"-"	20.12.2010
Грудень	20.01.2011	-"-"	20.01.2011

ДОДАТОК 5

“Звіт про суми нарахованого доходу застрахованих осіб та суми нарахованих внесків на загальнообов’язкове державне пенсійне страхування до органів Пенсійного фонду України”

(перелік таблиць звіту та таблиці № 1, 2, 3, 4, 5)

(для підприємців, які працюють на загальній системі оподаткування, за себе та за членів своєї сім’ї, які беруть участь в їх підприємницькій діяльності, для підприємців, які працюють на єдиному та фіксованому податках, за себе та за членів своєї сім’ї, які беруть участь в їх підприємницькій діяльності, а також для осіб, які забезпечують себе роботою самостійно (займаються адвокатською, нотаріальною, творчою та іншою діяльністю))

Період, за який подається Звіт (таблиці № 1, 2, 3, 4, 5)	Останній день подання Звіту (таблиці № 1, 2, 3, 4, 5)	Останній день остаточного розрахунку з ПФУ по сумах, зазначених у Звіті (таблиці № 1, 2, 3, 4, 5)
за 2010 рік	01.04.2011	01.04.2011

ДОДАТОК 6

“Звіт про суми страхових внесків, передбачених договором про добровільну участь у системі загальнообов’язкового державного пенсійного страхування, які підлягають сплаті, та суми доплати до органів Пенсійного фонду України”

(перелік таблиць звіту та таблиця № 1)

(для осіб, які укладали договір про добровільну участь та осіб, які здійснюють доплату до мінімального розміру страхового внеску)

Період, за який подається Звіт (таблиця № 1)	Останній день подання Звіту (таблиці № 1)	Останній день остаточного розрахунку з ПФУ по сумах, зазначених у Звіті (таблиці № 1)
за 2010 рік	01.04.2011	01.04.2011

ДОДАТОК 7

“Звіт про осіб, які відповідно до законодавства отримують допомогу по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, та осіб із числа непрацюючих працездатних батьків, усиновителів, опікунів, піклувальників, які фактично здійснюють догляд за дитиною-інвалідом, а також непрацюючих працездатних осіб, які здійснюють догляд за інвалідом I групи або за престарілим, який за висновком медичного закладу потребує постійного стороннього догляду або досяг 80-річного віку, якщо такі непрацюючі працездатні особи отримують допомогу або компенсацію відповідно до законодавства до органів Пенсійного фонду України”

(перелік таблиць звіту та таблиця № 1)

(подається районними (міськими) управліннями праці та соціального захисту населення)

Період, за який подається Звіт (таблиця № 1)	Останній день подання Звіту (таблиці № 1)	Останній день остаточного розрахунку з ПФУ по сумах, зазначених у Звіті (таблиці № 1)
за 2010 рік	01.04.2011	01.04.2011

Фабіан Наталія Арпадівна - *Начальник юридичного відділу
головного управління Пенсійного
фонду України в Закарпатській
області*

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПЕНСІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Згідно ст. 106 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 року №1058 у разі виявлення своєчасно не сплачених сум страхових внесків страхувальники зобов'язані самостійно обчислити ці внески і сплатити їх з нарахуванням пені в порядку і розмірах, визначених цією статтею.

Суми страхових внесків своєчасно не нараховані та/або не сплачені страхувальниками у строки, визначені статтею 20 цього Закону, в тому числі обчислені територіальними органами Пенсійного фонду у випадках, передбачених частиною третьою статті 20 цього Закону, вважаються простроченою заборгованістю із сплати страхових внесків (далі - недоїмка) і стягуються з нарахуванням пені та застосуванням фінансових санкцій.

Територіальні органи Пенсійного фонду за формою і у строки, визначені правлінням Пенсійного фонду, надсилають страхувальникам, які мають недоїмку, вимогу про її сплату. Вимога про сплату недоїмки є виконавчим документом.

Протягом десяти робочих днів із дня одержання вимоги про сплату недоїмки страхувальник зобов'язаний сплатити суми недоїмки та суми фінансових санкцій.

Страхувальник у разі незгоди з розрахунком суми недоїмки, зазначеної у вимозі про сплату недоїмки, узгоджує її з органами Пенсійного фонду в порядку, встановленому правлінням Пенсійного фонду, а в разі неузгодження вимоги із органами Пенсійного фонду має право на оскарження вимоги в судовому порядку.

Про оскарження вимоги територіального органу Пенсійного фонду про сплату недоїмки до виконавчої дирекції Пенсійного фонду або в судовому порядку страхувальник зобов'язаний письмово повідомити відповідний територіальний орган Пенсійного фонду протягом трьох робочих днів із дня звернення до виконавчої дирекції Пенсійного фонду чи суду.

Узгодження вимоги територіального органу Пенсійного фонду про сплату недоїмки здійснюється на підставі заяви страхувальника, яка розглядається територіальним органом Пенсійного фонду протягом трьох робочих днів після її отримання, та поданих страхувальником документів, що свідчать про неправильність обчислення сум недоїмки, зазначених у вимозі.

У разі узгодження страхувальником вимоги про сплату недоїмки з територіальним органом Пенсійного фонду цей орган зобов'язаний у строк, визначений для розгляду заяви страхувальника про узгодження вимоги, надіслати йому узгоджену вимогу про сплату недоїмки, а страхувальник зобов'язаний сплатити узгоджену суму недоїмки протягом десяти робочих днів після отримання узгодженої вимоги.

У разі якщо страхувальник, який одержав вимогу територіального органу Пенсійного фонду про сплату недоїмки і протягом десяти робочих днів після її отримання не сплатив зазначену у вимозі суму недоїмки разом з застосованою до нього фінансовою санкцією, включеної до вимоги, або не узгодив вимогу з відповідним органом Пенсійного фонду, або не оскаржив вимогу в судовому порядку, а також у разі якщо страхувальник узгодив вимогу, але не сплатив узгоджену суму недоїмки протягом десяти робочих днів після отримання узгодженої вимоги, відповідний орган Пенсійного фонду звертається в установленому законом порядку і подає вимогу про сплату недоїмки до відповідного підрозділу державної виконавчої служби. У зазначених випадках орган Пенсійного фонду також має право звернутися до суду з позовом про стягнення недоїмки.

Вимога про сплату недоїмки або рішення суду про стягнення недоїмки виконується державною виконавчою службою в

порядку, встановленому законом. При цьому в разі наявності у страхувальника одночасно із зобов'язаннями із сплати недоїмки зобов'язань із сплати податків, інших обов'язкових платежів, передбачених законом, або зобов'язань перед іншими кредиторами, у тому числі зобов'язань за іншими рішеннями суду, стягнення недоїмки здійснюється в першу чергу і має пріоритет перед усіма іншими зобов'язаннями та стягненнями (крім зобов'язань щодо виплат заробітної плати (доходу), на які відповідно до цього Закону нараховуються страхові внески, та витрат, пов'язаних з виконанням судових рішень із стягнення недоїмки). Це правило також застосовується в разі стягнення недоїмки за рахунок майна страхувальника, у тому числі майна, що перебуває в податковій заставі, а також у разі стягнення недоїмки із страхувальника, щодо якого порушено справу про банкрутство.

За рахунок сум, що надходять від страхувальника або від державної виконавчої служби в рахунок сплати недоїмки, погашаються суми недоїмки, пені та фінансових санкцій у порядку календарної черговості їх виникнення. У разі, коли страхувальник має несплачену недоїмку, пеню та фінансові санкції і здійснює сплату поточних сум страхових внесків, ці суми зараховуються в рахунок сплати недоїмки, пені та фінансових санкцій.

Недоїмка не підлягає списанню, у тому числі в разі укладення із страхувальником мирової угоди відповідно до вимог Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" від 14.05.1992 року 2343-12 (із змінами та доповненнями), крім випадків повної ліквідації юридичної особи або смерті фізичної особи, визнання її безвісно відсутньою, оголошення померлою чи недієздатною, щодо яких відсутні особи, які відповідно до цього Закону мають нести зобов'язання із сплати страхових внесків.

У разі ліквідації страхувальника або втрати ним з інших причин юридичного статусу платника страхових внесків недоїмка сплачується за рахунок коштів та іншого майна страхувальника. У цьому разі особами, відповідальними за погашення недоїмки, є:

ліквідаційна комісія - стосовно підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян, профспілок, політичних партій - платників страхових внесків, що ліквідуються;

підприємства, установи, організації, об'єднання громадян, профспілки, політичні партії - стосовно утворених ними філій, представництв, осередків та інших відокремлених підрозділів - платників страхових внесків, що ліквідуються;

солідарно члени колективних та орендних підприємств, сільськогосподарських кооперативів - платників страхових внесків, що ліквідуються.

У разі недостатності коштів та іншого майна у страхувальника для сплати недоїмки особами, які несуть зобов'язання та відповідальність за сплату недоїмки, є:

засновники або учасники підприємства, установи та організації - платника страхових внесків, що ліквідується, якщо згідно із законом вони несуть повну чи додаткову відповідальність за їхніми зобов'язаннями;

підприємства, установи, організації, об'єднання громадян, профспілки, політичні партії - стосовно утворених ними філій, представництв, осередків, інших відокремлених підрозділів - платників страхових внесків, що ліквідуються;

правонаступники страхувальника, що ліквідується.

У разі реорганізації страхувальника зобов'язання із сплати недоїмки покладаються на осіб, до яких відповідно до закону перейшли його права та обов'язки.

Передача платниками страхових внесків своїх обов'язків із сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування третім особам, крім випадків, передбачених законодавством, забороняється.

На недоїмку нараховується пеня з розрахунку 0,1 відсотка суми недоплати за кожний день прострочення платежу.

Згідно ч.9 ст.106 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» виконавчі органи Пенсійного фонду застосовують до страхувальників такі фінансові санкції:

1) у разі ухилення страхувальників, зазначених у пунктах 1-5 статті 14 цього Закону, на яких не поширюється дія Закону

України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців” (755-15), від взяття на облік або несвоєчасного подання заяви про взяття на облік в територіальних органах Пенсійного фонду накладається штраф у розмірі 10 відсотків суми страхових внесків, які підлягають сплаті за період ухилення від взяття на облік або несвоєчасного подання заяви про взяття на облік, але не менше десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; {Пункт 1 частини дев'ятої статті 106 в редакції Закону N 3456-IV (3456-15) від 22.02.2006}

2) за несплату (неперерахування) або несвоєчасну сплату (несвоєчасне перерахування) страхувальниками страхових внесків, у тому числі донарахованих страхувальниками або територіальними органами Пенсійного фонду, накладається штраф у розмірі 10 відсотків своєчасно не сплачених сум. {Абзаци перший – четвертий пункту 2 частини дев'ятої замінено одним абзацом згідно із Законом N 1074-VI (1074-17) від 05.03.2009}

Одночасно на суми своєчасно не сплачених (не перерахованих) страхових внесків і фінансових санкцій нараховується пеня в розмірі 0,1 відсотка зазначених сум коштів, розрахована за кожний день прострочення платежу;

3) за приховування (заниження) страхувальником суми заробітної плати (виплат, доходу), на які нараховуються страхові внески, накладається штраф у розмірі всієї суми прихованої (заниженої) заробітної плати (виплат, доходу), а в разі повторного протягом року такого порушення - штраф у триразовому розмірі суми прихованої (заниженої) заробітної плати (виплат, доходу);

4) за донарахування територіальним органом Пенсійного фонду або страхувальником сум своєчасно не обчислених та не сплачених страхових внесків накладається штраф у розмірі 5 відсотків зазначених сум за кожний повний або неповний місяць, за який донараховано ці суми;

5) за неподання, несвоєчасне подання, подання не за встановленою формою або подання недостовірних відомостей, що використовуються в системі персоніфікованого обліку та іншої звітності, передбаченої законодавством, до територіальних органів Пенсійного фонду накладається штраф у розмірі 10 від-

сотків суми страхових внесків, які були сплачені або підлягали сплаті за відповідний звітний період, за кожний повний або неповний місяць затримки подання відомостей, звітності, але не менше десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а в разі повторного протягом року такого порушення - у розмірі 20 відсотків зазначених сум та не менше 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

6) за неведення в установленому порядку обліку сум заробітної плати (виплат, доходу), на які нараховуються страхові внески, відсутність первинних документів про обчислення та сплату страхових внесків накладається штраф у розмірі 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а в разі повторного протягом року такого порушення - у розмірі 40 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

7) за несплату, неповну або несвоєчасну сплату авансових платежів із страхових внесків, передбачених цим Законом, - штраф у розмірі 50 відсотків сум несплачених або своєчасно не сплачених авансових платежів.

Виконавчі органи Пенсійного фонду застосовують до банків такі фінансові санкції:

1) за несвоєчасне перерахування або несвоєчасне зарахування на банківські рахунки органів Пенсійного фонду та Накопичувального фонду сум страхових внесків, фінансових санкцій, зазначених у частині дев'ятій цієї статті, сум інвестиційного доходу, одержаного від інвестування коштів Накопичувального фонду, за несвоєчасне перерахування за платіжними документами виконавчих органів Пенсійного фонду та несвоєчасне зарахування на банківські рахунки сум коштів Пенсійного фонду та Накопичувального фонду, які використовуються на цілі, передбачені цим Законом, нараховується пеня з розрахунку 0,1 відсотка зазначених сум, розрахована за кожний день прострочення їх перерахування (зарахування) та накладається штраф у розмірі 10 відсотків своєчасно не зарахованих (неперерахованих) сум;

2) за порушення вимог, передбачених частиною дванадцятю статті 20 цього Закону, накладається штраф у розмірі суми страхових внесків, яка підлягає сплаті страхувальником.

Виконавчими органами Пенсійного фонду за несвоєчасну виплату і доставку сум пенсійних виплат одержувачам або несвоєчасне зарахування їх на банківські рахунки пенсіонерів, або несвоєчасне повернення на банківські рахунки виконавчих органів Пенсійного фонду чи Накопичувального фонду сум коштів, не використаних для здійснення пенсійних виплат, за умови своєчасного і в повному обсязі їх фінансування, на організації, у тому числі банки, які здійснюють виплату і доставку пенсій, накладається штраф у розмірі своєчасно не виплачених, не доставлених чи не зарахованих або своєчасно не повернених сум пенсійних виплат.

Нарахування пені, починається з першого календарного дня, що настає за днем настання строку відповідного платежу, до дня його фактичної сплати страхувальником, або з першого календарного дня, що настає за днем закінчення строку перерахування (зарахування) відповідних сум, до дня їх фактичного перерахування (зарахування) банками та організаціями, які здійснюють виплату і доставку пенсій.

У разі оскарження страхувальниками, банками та організаціями, які здійснюють виплату і доставку пенсій, вимоги про сплату недоїмки або рішення про накладення штрафу нарахування пені зупиняється з дня подання скарги до органу Пенсійного фонду або позову до суду.

Про нарахування пені та накладення штрафів, посадові особи виконавчих органів Пенсійного фонду в порядку, встановленому правлінням Пенсійного фонду, виносять рішення, які протягом трьох робочих днів із дня їх винесення надсилаються страхувальнику, банку чи організації, яка здійснює виплату і доставку пенсій.

Суми пені та штрафів, підлягають сплаті страхувальником, банком чи організацією, яка здійснює виплату і доставку пенсій, протягом десяти робочих днів з дня одержання відповідного рішення. При цьому в цей же строк страхувальник, банк чи організація, яка здійснює виплату і доставку пенсій, має право оскаржити зазначене рішення до вищого органу Пенсійного фонду

або в судовому порядку з одночасним обов'язковим письмовим повідомленням про це відповідного виконавчого органу Пенсійного фонду, яким прийнято це рішення.

Оскарження рішення виконавчого органу Пенсійного фонду про нарахування пені та накладання штрафів зупиняє строки їх сплати до винесення вищим органом Пенсійного фонду або судом рішення у справі. Строки сплати фінансових санкцій також призупиняються до винесення судом рішення в разі оскарження страхувальником вимоги про сплату недоїмки, якщо накладення фінансових санкцій пов'язано з її виникненням або несвоєчасною сплатою.

Рішення органу Пенсійного фонду про нарахування пені або накладення штрафу, передбачених частинами дев'ятою і десятою цієї статті, є виконавчим документом.

У разі якщо страхувальник, банк чи організація, яка здійснює виплату і доставку пенсій, отримали рішення про нарахування пені та накладення штрафу, передбачених частинами дев'ятою і десятою цієї статті, і не сплатили зазначені в них суми фінансових санкцій протягом десяти робочих днів, а також не оскаржили це рішення чи не повідомили у цей строк відповідний виконавчий орган Пенсійного фонду про його оскарження, воно передається для виконання державній виконавчій службі та страхувальнику.

Суми пені та фінансових санкцій, застосованих за порушення порядку та строків обчислення, нарахування та сплати страхових внесків стягуються в тому ж порядку, що й недоїмка із сплати страхових внесків.

Суми пені та штрафів можуть бути включені до вимоги про сплату недоїмки, якщо застосування цих фінансових санкцій пов'язано з виникненням та сплатою недоїмки.

Строк давності щодо стягнення недоїмки, пені та штрафів не застосовується.

Посадові особи суб'єктів солідарної системи та накопичувальної системи пенсійного страхування, винні в порушенні законодавства про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, несуть дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову або кримінальну відповідальність згідно із законом.

Згідно ст.165-1 КУпАП виконавчі органи Пенсійного фонду накладають на посадових осіб, які вчинили правопорушення, адміністративні стягнення у разі:

Приховування (заниження) суми заробітної плати (виплат, доходу), на яку нараховуються страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування; порушення встановленого порядку нарахування страхових внесків; ухилення від взяття на облік або несвоєчасне подання заяви про взяття на облік страхувальника як платника страхових внесків; неподання відомостей про обставини, що спричиняють зміни юридичного статусу страхувальника, порядку сплати ним страхових внесків; порушення встановленого порядку використання та здійснення операцій з коштами Пенсійного фонду України і Накопичувального фонду;

неподання, несвоєчасне подання, подання не за встановленою формою звітності щодо страхових внесків, коштів Пенсійного фонду України і Накопичувального фонду або подання недостовірних відомостей, що використовуються в системі персоніфікованого обліку, та іншої звітності і відомостей, передбачених Законом України “Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування” (1058-15), –

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне із правопорушень, зазначених у частині першій статті 165-1 КУпАП, –

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від тридцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Несплата або несвоєчасна сплата страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, у тому числі авансових платежів, у сумі, що не перевищує трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, –

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Несплата або несвоєчасна сплата страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, у тому числі авансових платежів, у сумі більше трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян –

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Дії, передбачені частиною третьою або четвертою цієї статті, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення, –

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Від імені виконавчих органів Пенсійного фонду розглядати справи про правопорушення і накладати фінансові санкції та адміністративні стягнення мають право директор виконавчої дирекції Пенсійного фонду, його заступники, начальники головних управлінь Пенсійного фонду в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі та їх заступники, начальники управлінь Пенсійного фонду в районах, містах, районах у містах, а в разі їх відсутності - заступники начальників цих управлінь, на підставі документів, що свідчать про вчинення правопорушення.

05.03.2009 року прийнятий Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо погашення заборгованості перед Пенсійним фондом України та посилення відповідальності за порушення законодавства у сфері загальнообов'язкового державного пенсійного страхування". Згаданим законом передбачено посилення адміністративної відповідальності посадових осіб.

Адже, якщо до 11 червня 2009 року мінімальний штраф за порушення платіжної або звітної дисципліни становив 136 гривень, то від цієї дати мінімальний штраф, що застосовуватиметься до посадової особи становитиме 340 грн., а якщо особу протягом року вже було піддано адміністративному стягненню розмір штрафу становитиме від 1700 грн. до 5100 грн.

При цьому, штраф має бути сплачений порушником не пізніше як через п'ятнадцять днів з дня вручення йому постанови про накладення штрафу. У разі несплати штрафу в установленний строк постановою про накладення штрафу надсилається для примусового виконання до відділу державної виконавчої служби, який у порядку примусового виконання відповідно до ст.308 КУпАП стягує з правопорушника подвійний розмір штрафу. Слід зазначити що адміністративні штрафи сплачуються з особистих коштів керівника, а не з коштів підприємства.

Розмір штрафу залежить також від суми вчиненого порушення. Тобто, порушення сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, у сумі, що не перевищує трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що становить (> 90 750 грн.) - тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від 425 до 850 грн., аналогічне порушення вчинене в сумі, більше трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, - тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від 850 до 1700 грн.

КУпАП також надає право громадянам на оскарження постанов про притягнення їх до адміністративної відповідальності до суду, а також до керівника вищестоящого органу.

Законодавством також передбачена кримінальна відповідальність за порушення пенсійного законодавства. Статтею 212-1 ККУ передбачена відповідальність службових осіб та підприємців за умисне ухилення від сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування починаючи від штрафу в розмірі трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян до десяти років позбавлення волі з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років з конфіскацією майна.

Про можливість захисту своїх прав слід пам'ятати, як і про те, що вчасне перерахування страхових внесків до Фонду – не тільки отримання права на пенсію в майбутньому, а сьогодні ще й моральний обов'язок перед пенсіонерами.

Бреньо Яна Іванівна - *Заступник начальника головного управління Пенсійного фонду України в Закарпатській області – начальник відділу з призначення пенсій*

ПОРЯДОК НАРАХУВАННЯ ТА ВИПЛАТИ ПЕНСІЙ

Види пенсійного забезпечення

З першого січня 2004 року набрав чинності Закон України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”.

Система пенсійного забезпечення в Україні складається з трьох рівнів.

Перший рівень - солідарна система загальнообов’язкового державного пенсійного страхування, що базується на засадах солідарності і субсидування та здійснення виплати пенсій і надання соціальних послуг за рахунок коштів Пенсійного фонду на умовах та в порядку, передбачених цим Законом.

Другий рівень - накопичувальна система загальнообов’язкового державного пенсійного страхування, що базується на засадах накопичення коштів застрахованих осіб у Накопичувальному фонді та здійснення фінансування витрат на оплату договорів страхування довічних пенсій і одноразових виплат на умовах та в порядку, передбачених законом.

Третій рівень - система недержавного пенсійного забезпечення, що базується на засадах добровільної участі громадян, роботодавців та їх об’єднань у формуванні пенсійних накопичень з метою отримання громадянами пенсійних виплат на умовах та в порядку, передбаченому законодавством про недержавне пенсійне забезпечення.

Перший та другий рівні системи пенсійного забезпечення в Україні становлять систему загальнообов’язкового державного пенсійного страхування.

Відповідно до цього Закону за рахунок коштів Пенсійного фонду в солідарній системі призначаються такі пенсійні виплати:

- пенсія за віком;
- пенсія по інвалідності внаслідок загального захворювання (у тому числі каліцтва, не пов'язаного з роботою, інвалідності з дитинства);
- пенсія у зв'язку з втратою годувальника.

ПЕНСІЇ ЗА ВІКОМ

Особи мають право на призначення пенсії за віком після досягнення чоловіками 60 років, жінками - 55 років та наявності страхового стажу не менше п'яти років.

Мінімальний розмір пенсії за віком за наявності у чоловіків 25, а у жінок - 20 років страхового стажу встановлюється у розмірі прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, визначеного законом.

За кожний повний рік страхового стажу понад 25 років чоловікам і 20 років жінкам пенсія за віком збільшується на 1 відсоток розміру пенсії, обчисленої відповідно до статті 27 цього Закону, але не більше ніж на 1 відсоток мінімального розміру пенсії за віком, зазначеного в абзаці першому цієї частини.

За наявності страхового стажу меншої тривалості, ніж передбачено частиною першою цієї статті, пенсія за віком встановлюється в розмірі, пропорційному наявному страховому стажу, виходячи з мінімального розміру пенсії за віком.

ПЕНСІЇ ПО ІНВАЛІДНОСТІ В СОЛІДАРНІЙ СИСТЕМІ

1. Пенсія по інвалідності призначається в разі настання інвалідності, що спричинила повну або часткову втрату працездатності внаслідок загального захворювання (в тому числі каліцтва, не пов'язаного з роботою, інвалідності з дитинства) за наявності страхового стажу на дату встановлення інвалідності або звернення за призначенням пенсії:

до досягнення особою 23 років включно - 2 роки;
від 24 років до досягнення особою 26 років включно - 3 роки;
від 27 років до досягнення особою 31 року включно - 4 роки;
для осіб 32 років і старших - 5 років.

Пенсія по інвалідності залежно від групи інвалідності призначається в таких розмірах: інвалідам I групи - 100 відсотків пенсії за віком; інвалідам II групи - 90 відсотків пенсії за віком; інвалідам III групи - 50 відсотків пенсії за віком, обчисленої відповідно до цього Закону.

За наявності у непрацюючих інвалідів II і III груп - у чоловіків 25, а у жінок - 20 років страхового стажу за їх вибором пенсія по інвалідності призначається в розмірі пенсії за віком.

ПЕНСІЯ У ЗВ'ЯЗКУ З ВТРАТОЮ ГОДУВАЛЬНИКА

Пенсія у зв'язку з втратою годувальника призначається непрацездатним членам сім'ї померлого годувальника, які були на його утриманні, за наявності в годувальника на день смерті страхового стажу: до досягнення особою 23 років включно - 2 роки; від 24 років до досягнення особою 26 років включно - 3 роки; від 27 років до досягнення особою 31 року включно - 4 роки; для осіб 32 років і старших - 5 років, а в разі смерті пенсіонера - незалежно від тривалості страхового стажу. При цьому дітям пенсія у зв'язку з втратою годувальника призначається незалежно від того, чи були вони на утриманні годувальника.

Батьки і чоловік (дружина) померлого, які не були на його утриманні, мають право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника, якщо втратили джерело засобів до існування.

Непрацездатними членами сім'ї вважаються:

1) чоловік (дружина), батько, мати, якщо вони є інвалідами або досягли пенсійного віку;

2) діти (у тому числі діти, які народилися до спливу 10 місяців з дня смерті годувальника) померлого годувальника, які не досягли 18 років або старші цього віку, якщо вони стали інвалідами до досягнення 18 років.

Діти, які навчаються за денною формою навчання у навчальних закладах, - до закінчення такими дітьми навчальних закладів, але не довше ніж до досягнення ними 23 років, та діти-сироти - до досягнення ними 23 років незалежно від того, навчаються вони чи ні;

3) чоловік (дружина), а в разі їх відсутності - один з батьків або брат чи сестра, дідусь чи бабуся померлого годувальника незалежно від віку і працездатності, якщо він (вона) не працюють і зайняті доглядом за дитиною (дітьми) померлого годувальника до досягнення нею (ними) 8 років.

4. Усиновлені діти мають право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника нарівні з рідними дітьми.

5. Пасинок і падчерка мають право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника нарівні з рідними дітьми, якщо вони не одержували аліментів від рідних батьків.

6. Неповнолітні діти, які мають право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника, зберігають це право і в разі їх усиновлення.

7. Положення цього Закону, що стосуються сім'ї померлого, відповідно поширюються і на сім'ю особи, визнаної безвісно відсутньою або оголошеною померлою у встановленому законом порядку.

Пенсія у зв'язку з втратою годувальника призначається в розмірі: на одного непрацездатного члена сім'ї - 50 відсотків пенсії за віком померлого годувальника; на двох та більше непрацездатних членів сім'ї - 100 відсотків пенсії за віком померлого годувальника, що розподіляється між ними рівними частками.

Дітям-сиротам пенсія у зв'язку з втратою годувальника призначається в розмірах, визначених частиною першою цієї статті, виходячи з розміру пенсії за віком кожного з батьків.

ВИПЛАТА ПЕНСІЙ

Нараховані суми пенсії, на виплату яких пенсіонер мав право, але не отримав своєчасно з власної вини, виплачуються за минулий час, але не більше ніж за три роки до дня звернення за отриманням пенсії. У цьому разі частина суми неотриманої пенсії, але не більш як за 12 місяців, виплачується одночасно, а решта суми виплачується щомісяця рівними частинами, що не перевищують місячного розміру пенсії.

Нараховані суми пенсії, не отримані з вини органу, що признає і виплачує пенсію, виплачуються за минулий час без обмеження будь-яким строком.

Пенсія виплачується щомісяця у строк не пізніше 25 числа місяця, за який виплачується пенсія, виключно в грошовій формі за зазначеним у заяві місцем фактичного проживання пенсіонера в межах України.

Пенсія може виплачуватися за довіреністю, порядок оформлення і строк дії якої визначаються законом. Виплата пенсії за довіреністю здійснюється протягом усього періоду дії довіреності за умови поновлення пенсіонером заяви про виплату пенсії за довіреністю через кожний рік дії такої довіреності.

Під час перебування пенсіонера в місцях позбавлення волі виплата призначеної йому пенсії здійснюється на загальних підставах у порядку, встановленому законодавством.

Під час перебування пенсіонера на повному державному утриманні у відповідній установі (закладі) йому виплачується 25 відсотків призначеної пенсії.

Дітям-сиротам за період перебування на повному державному утриманні пенсія у зв'язку з втратою годувальника виплачується в повному розмірі та перераховується на їхні особисті рахунки у банку.

Іншим дітям, які перебувають на повному державному утриманні, виплачується 50 відсотків призначеної пенсії у зв'язку з втратою годувальника та перераховується на їхні особисті рахунки у банку.

У разі виїзду пенсіонера на постійне місце проживання за кордон пенсія, призначена в Україні, виплачується за шість місяців наперед перед від'їздом, рахуючи з місяця, що настає за місяцем зняття з обліку за місцем постійного проживання. Під час перебування за кордоном пенсія виплачується в тому разі, якщо це передбачено міжнародним договором України.

Сума пенсії, що належала пенсіонерові і залишилася недоотриманою зв'язку з його смертю, не включається до складу спадщини і виплачується - по місяць смерті включно непрацездатним членам сім'ї, які знаходилися на його утриманні. Батькам, чоловіку (дружині), а також членам сім'ї, які проживали разом з пенсіонером на день його смерті, сума недоотриманої пенсії виплачується незалежно від того, чи належать вони до кола непрацездатних членів сім'ї, та від перебування на його утриманні.

Зазначена сума пенсії виплачується, якщо звернення за нею надійшло не пізніше 12 місяців після смерті пенсіонера.

У разі смерті пенсіонера особам, які здійснили його поховання, виплачується допомога на поховання пенсіонера в розмірі двомісячної пенсії, яку отримував пенсіонер на момент смерті.

ЗВЕРНЕННЯ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ (ПЕРЕРАХУНКОМ) ПЕНСІЇ

«Порядок подання та оформлення документів для призначення/перерахунку пенсій відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», затверджений постановою Правління ПФУ від 25.11.2005р. № 22-1

Заява про призначення пенсії працюючим громадянам і членам їх сімей (у зв'язку з втратою годувальника) та про відстрочку часу її призначення відповідно до Закону подається працівником (членом його сім'ї у зв'язку з втратою годувальника) до управління Пенсійного фонду України у районах, містах і районах у містах через уповноважену посадову особу підприємства, установи, організації або особисто.

Заява про призначення пенсії непрацюючим громадянам і членам їх сімей подається заявником особисто безпосередньо до органу, що призначає пенсію, за місцем проживання (реєстрації) або законним представником відповідно до законодавства за місцем проживання (реєстрації) заявника.

У разі, якщо особа, якій призначається пенсія, є неповнолітньою або недієздатною, заява подається батьками або опікунами (піклувальниками) за місцем їх проживання (реєстрації).

Заява про припинення виплати пенсії у зв'язку з виїздом за кордон, поновлення виплати раніше призначеної пенсії, про виплату частини пенсії на непрацездатних членів сім'ї особи, яка перебуває на повному державному утриманні тощо, подається пенсіонером (опікуном, піклувальником) особисто до органу, що призначає пенсію, за місцем проживання (реєстрації). При цьому у заяві про виплату частини пенсії непрацездатним членам сім'ї особи, яка знаходиться на повному державному утриманні, вказується адреса одержувача цієї частини пенсії.

Заява про виплату недоодержаної пенсії у зв'язку зі смертю пенсіонера подається одержувачем до органів, що призначають пенсію, за місцем перебування на обліку померлого пенсіонера.

Днем звернення за пенсією вважається день приймання органом, що призначає пенсію, заяви про призначення, перерахунок, відновлення або переведення з одного виду пенсії на інший.

У разі, якщо до заяви про призначення, відновлення пенсії додані не всі необхідні документи, орган, що призначає пенсію, письмово повідомляє заявника про те, які документи необхідно подати додатково, про що в заяві про призначення пенсії робиться відповідний запис. Якщо вони будуть подані не пізніше трьох місяців із дня повідомлення про необхідність подання додаткових документів, то днем звернення за пенсією вважається день приймання заяви про призначення пенсії або дата, зазначена на поштовому штампелі місця відправлення заяви.

ДОКУМЕНТИ, НЕОБХІДНІ ДЛЯ ПРИЗНАЧЕННЯ, ПЕРЕРАХУНКУ ПЕНСІЇ

До заяви про призначення пенсії за віком додаються такі документи:

довідка податкової адміністрації про присвоєння ідентифікаційного номера заявнику або документ про його відсутність;

документи про стаж;

довідка про заробітну плату особи за період страхового стажу, а починаючи з 01.07.2000 року індивідуальні відомості про застраховану особу надаються відділом персоніфікованого обліку.

документи про місце проживання (реєстрації) особи;

документи, які засвідчують особливий статус особи: посвідчення, довідки, що підтверджують право на підвищення розміру пенсії.

До заяви про призначення пенсії по інвалідності додається виписка з акта огляду МСЕК.

До заяви про призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника подаються документи померлого годувальника, перелічені вище.

Також надаються такі документи:

а) довідка податкової адміністрації про присвоєння ідентифікаційного номера;

б) свідоцтво про народження або паспорт особи, якій призначається пенсія;

в) довідка про склад сім'ї померлого годувальника та копії документів, що засвідчують родинні стосунки члена сім'ї з померлим годувальником;

г) свідоцтво органу реєстрації актів цивільного стану (далі - РАЦС) про смерть годувальника або рішення суду про визнання його безвісно відсутнім;

г) документи про вік померлого годувальника сім'ї при відсутності таких даних у свідоцтві про смерть чи рішенні суду про визнання годувальника безвісно відсутнім;

д) довідки вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації чи професійно-технічних навчальних закладів про те, що особи, навчаються за денною формою навчання;

е) довідка про те, що чоловік (дружина), а в разі їх відсутності - один з батьків, дід, баба, брат чи сестра померлого годувальника незалежно від віку і працездатності, якщо він (вона) не працюють і зайняті доглядом за дитиною (дітьми) померлого годувальника до досягнення нею (ними) 8 років;

є) документи про місце проживання (реєстрації);

ж) документ про перебування членів сім'ї (крім дітей) на повному утриманні померлого годувальника чи одержання від померлого годувальника допомоги, що була для них постійним і основним джерелом засобів до існування;

До заяви про призначення пенсії за вислугу років та на пільгових умовах, надаються також документи, що підтверджують виконання роботи, яка дає право на призначення такого виду пенсії.

Особа, яка звертається за пенсією (незалежно від виду пенсії), повинна пред'явити паспорт (або інший документ, що засвідчує цю особу, місце її проживання (реєстрації) та вік).

Для неповнолітніх дітей, які не мають паспорта, документом, який засвідчує вік, є свідоцтво про народження.

До заяви:

- опікуна (піклувальника) додається копія рішення органу опіки та піклування про призначення опікуна (піклувальника) або відповідне рішення суду;

- батьків-вихователів додається угода про організацію діяльності дитячого будинку сімейного типу;

- патронатного вихователя додається копія договору про патронат.

Документи, необхідні для призначення пенсії, можуть бути подані як в оригіналах, так і копіях, засвідчених у нотаріальному порядку або адміністрацією підприємства, установи, організації, що подає документи заявника для призначення пенсії, чи органом, що призначає пенсію.

Документи про стаж, вік та заробітну плату подаються тільки в оригіналах. У разі, якщо підтвердженням страхового стажу є трудова книжка, подається копія з неї, засвідчена адміністрацією підприємства, установи, організації за місцем останньої роботи або органом, що призначає пенсію.

Установлення заробітку для обчислення пенсії на підставі показань свідків не допускається. Виписка зі штатного розпису про посадовий оклад, профспілкові квитки, квитки партій та рухів, громадських об'єднань не можуть служити документами, що засвідчують фактичний заробіток для обчислення розміру пенсії.

Пенсіонери зобов'язані повідомляти органи Пенсійного фонду про обставини, що спричиняють зміну розміру пенсійної виплати або припинення її виплати: про вступ на роботу, звільнення з роботи, зміни в складі сім'ї.

Особі, яка має одночасно право на різні види пенсії (за віком, по інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника), за різними законами, а також на щомісячне довічне грошове утримання, що виплачується замість пенсії, призначається одна пенсія або щомісячне довічне грошове утримання за її вибором.

Пенсія за вислугу років призначається при залишенні роботи, яка дає право на цю пенсію. У разі влаштування на роботу за посадою, яка дає право на пенсію за вислугу років, виплата пенсії припиняється на весь період роботи на цій посаді, у тому числі у випадках, коли робота на цих посадах має місце після досягнення пенсійного віку.

Багатодітні матері та матері інвалідів з дитинства
п. 3 розділу XV «Прикінцеві положення»
Закону України «Про загальнообов'язкове
державне пенсійне страхування»
(ст. 17 Закону України «Про пенсійне забезпечення»)

Відповідно до абзаців 4, 5 пункту 3 розділу XV “Прикінцеві положення” Закону України “Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування” жінки, які народили п'ятеро або більше

дітей і виховали їх до шестирічного віку, і матері інвалідів з дитинства, які виховали їх до цього віку, мають право на призначення дострокової пенсії за віком, - за 5 років до досягнення загально-встановленого пенсійного віку, тобто у 50 років, за наявності не менше 15 років страхового стажу. При цьому до числа інвалідів з дитинства належать також діти-інваліди віком до 16 років.

За вибором матері або в разі її відсутності, якщо виховання п'ятох або більше дітей чи дитини-інваліда здійснювалося батьком, йому призначається дострокова пенсія за віком, - за 5 років до досягнення загально-встановленого для чоловіків пенсійного віку, тобто по досягненню 55 років, за наявності не менше 20 років страхового стажу;

ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ

Пенсія по віку

Відповідно до ст.37 Закону України “Про державну службу” на одержання пенсії державних службовців мають право особи, які досягли встановленого законодавством пенсійного віку, за наявності страхового стажу для чоловіків - не менше 25 років, для жінок - не менше 20 років, у тому числі стажу державної служби - не менше 10 років, та які на час досягнення пенсійного віку працювали на посадах державних службовців, а також особи, які мають не менше 20 років стажу роботи на посадах, віднесених до категорій посад державних службовців, - незалежно від місця роботи на час досягнення пенсійного віку.

Пенсія державним службовцям призначається в розмірі 80 відсотків від сум їх заробітної плати, на які нараховуються страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, а особам, які на час звернення за призначенням пенсії не є державними службовцями, - у розмірі 80 відсотків заробітної плати працюючого державного службовця відповідної посади та рангу за останнім місцем роботи на державній службі.

Пенсія державним службовцям у частині, що не перевищує розміру пенсії із солідарної системи, що призначається відповід-

но до Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” виплачується за рахунок коштів Пенсійного фонду України. Частина пенсії, що перевищує цей розмір, виплачується за рахунок коштів Державного бюджету України.

Пенсія державному службовцю виплачується незалежно від його заробітку (прибутку), одержуваного після виходу на пенсію. Максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткових пенсій, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною та інших доплат до пенсій, встановлених законодавством) не може перевищувати дванадцяти мінімальних розмірів пенсії за віком, встановленої абзацом першим частини першої статті 28 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”.

За кожний повний рік роботи понад 10 років на державній службі пенсія збільшується на один відсоток заробітку, але не більше 90 відсотків заробітної плати.

Пенсія по інвалідності

Пенсія по інвалідності у розмірах, передбачених частинами другою і п’ятою ст.37 Закону України “Про державну службу”, призначається за наявності страхового стажу, встановленого для призначення пенсії по інвалідності відповідно до Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” (від 2 до 5 років) особам, визнаним інвалідами I та II групи у період перебування на державній службі, які мають стаж державної служби не менше 10 років, а також особам з числа інвалідів I та II групи незалежно від часу встановлення їм інвалідності, які мають не менше 10 років стажу державної служби на посадах, віднесених до категорії посад державних службовців, якщо безпосередньо перед зверненням за призначенням такої пенсії вони працювали на зазначених посадах.

Пенсія по інвалідності відповідно до Закону України “Про державну службу” призначається незалежно від причини інвалідності за умови припинення державної служби.

Якщо зазначені особи повертаються на державну службу, виплата пенсії по інвалідності припиняється на період до звільнення з роботи або досягнення ними граничного віку перебування на державній службі. У цьому разі, а також у разі продовження перебування зазначених осіб на державній службі без оформлення пенсій по інвалідності на умовах, передбачених частиною шостою ст.37 Закону України “Про державну службу”, вони мають право на одержання пенсії відповідно до Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”.

У разі зміни групи інвалідності або відновлення працездатності виплата пенсії по інвалідності, призначеної відповідно до цього Закону, здійснюється у порядку, визначеному статтею 35 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”.

Якщо інваліду I або II групи було встановлено III групи інвалідності, то в разі наступного визнання його інвалідом I або II групи право на отримання раніше призначеної пенсії на умовах, передбачених Законом України “Про державну службу”, поновлюється з дня встановлення I або II групи інвалідності за умови, якщо після припинення виплати пенсії минуло не більше п’яти років.

У такому самому порядку визначається право на отримання пенсії по інвалідності на умовах, передбачених цим Законом, особам, яким така пенсія не була призначена у зв’язку з продовженням перебування зазначених осіб на державній службі.

Пенсія по втраті годувальника

У разі смерті особи у період перебування на державній службі за наявності у померлого годувальника стажу державної служби не менше 10 років непрацездатним членам сім’ї померлого годувальника, які були на його утриманні (при цьому дітям - незалежно від того, чи були вони на утриманні померлого годувальника), призначається пенсія у зв’язку з втратою годувальника на одного непрацездатного члена сім’ї у розмірі

70 відсотків суми заробітної плати померлого годувальника, на яку нараховувалися страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, з урахуванням норм частини п'ятої ст.37 Закону України "Про державну службу", а на двох і більше членів сім'ї - 90 відсотків. До непрацевдатних членів сім'ї належать особи, зазначені у статті 36 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування".

Право на призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника на умовах, передбачених частиною восьмою ст.37 Закону України "Про державну службу", мають також непрацевдатні члени сім'ї померлої особи, яка отримувала пенсію за цим Законом.

Державний службовець, звільнений з державної служби у зв'язку з засудженням за умисний злочин, вчинений з використанням свого посадового становища, або вчиненням корупційного діяння, позбавляється права на одержання пенсії, передбаченої цією статтею. В таких випадках пенсія державному службовцю призначається на загальних підставах.

Документи, необхідні для призначення пенсії відповідно до Закону України "Про державну службу"

- Заява про призначення пенсії (за відповідною формою);
- Паспорт;
- Ідентифікаційний код;
- Трудова книжка та документи, які б підтверджували трудовий стаж у разі наявності виправлень у трудовій книжці та інших порушень Інструкції ведення трудових книжок чи відсутності записів про періоди роботи у трудовій книжці;
- Довідку про стаж державної служби з вказанням періодів та тривалості стажу державної служби;
- Довідка про заробітну плату за 60 календарних місяців роботи підряд до 1 липня 2000 року, незалежно від перерв в роботі.

Примітка: за весь період з 1 липня 2000 року по місяць звернення за пенсією органами Пенсійного фонду самостійно залуча-

ються до матеріалів пенсійних справ дані про заробіток громадян із системи персоніфікованого обліку;

- Довідка про оклад, ранг (кваліфікований клас, чин, або спеціальне звання) та вислугу років на момент звернення за пенсією.
- Довідка про виплати передбачені п.1 постанови Кабінету Міністрів України від 31.05.2000 року № 865 - за останні 24 календарні місяці роботи на державній службі підряд перед зверненням за пенсією, або за будь-які 60 календарних місяців роботи на державній службі підряд перед зверненням за пенсією не залежно від наявності перерв протягом цього періоду на даній роботі.
- Документ про місце проживання;
- Документ про навчання (денна форма навчання);
- Документи про народження дітей (подаються у випадках, коли жінка в період до досягнення дитиною 3-річного віку не працювала);
- Копію військового квитка (для чоловіків);
- Довідка про перебування на утриманні в непрацюючого заявника непрацездатних членів сім'ї (для встановлення сімейної надбавки);
- Документ про надання статусу особи, яка проживає на території гірського населеного пункту (для громадян, які мають право на підвищення пенсії згідно Закону України "Про статус гірських населених пунктів в Україні");
- Інші документи, які підтверджують право громадян на будь-які пільги щодо пенсійного забезпечення.

В разі звернення за призначенням пенсії по інвалідності, також подаються:

- Виписка з акту огляду МСЕК, (одержана органами Пенсійного фонду України від медико-соціальної експертної комісії) про визнання особи інвалідом.

В разі звернення за призначенням пенсії по втраті годувальника також подаються:

- Документи про місце проживання заявника (опікуна, піклувальника);
- Ідентифікаційний код заявника (опікуна, піклувальника);
- Свідоцтво про народження або паспорт особи, якій призначається пенсія;
- Свідоцтво органу реєстрації актів цивільного стану (РАЦСУ) про смерть годувальника сім'ї або рішення суду про визнання його безвісно відсутнім;
- Документи про вік померлого годувальника (якщо вік не зазначено у свідоцтві про смерть);
- Документи, що засвідчують родинні стосунки члена сім'ї з померлим годувальником;
- Довідка про склад членів сім'ї годувальника, які перебували на його утриманні;
- Довідки навчальних закладів про те, що діти, які старші 18 років, навчаються за денною формою навчання у вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації та професійно-технічних навчальних закладах до закінчення цих навчальних закладів, але не довше ніж до досягнення дітьми 23-річного віку;
- Рішення органів опіки і піклування про призначення особи відповідно опікуном чи піклувальником (у разі потреби);
- У разі, коли одному з батьків або з подружжя померлого пенсія у зв'язку з втратою годувальника призначається внаслідок втрати ними джерела засобів існування, цей факт установлюється в судовому порядку і до органу ПФУ подається відповідне рішення суду;

Необхідно звернути увагу, що всі документи повинні бути оформлені згідно з вимогами загального діловодства - на гербових бланках, або з кутовим штампом, містити вихідний № та дату видачі, в документах обов'язково повинні зазначатися підстави видачі документів, тощо.

Пенсійне забезпечення посадових осіб місцевого самоврядування

Що стосується права на призначення пенсії згідно ст.21 Закону України “Про службу в органах місцевого самоврядування”, то необхідно зазначити, що цей Закон набув чинності 14.07.2001 року. Відповідно до ст.21 цього Закону, пенсійне забезпечення посадових осіб місцевого самоврядування, які мають стаж служби в органах місцевого самоврядування та/або державної служби не менше 10 років, здійснюється у порядку, визначеному законодавством України про державну службу.

Посадовим особам місцевого самоврядування, які працювали на виборних посадах в органах місцевого самоврядування 8 років і більше або протягом повних двох і більше скликань, починаючи зі скликання 1990 року, за наявності страхового стажу для чоловіків - не менше 25 років, для жінок - не менше 20 років, призначається пенсія відповідно до цього Закону незалежно від того, де вони працювали перед призначенням пенсії.

Зміни до вищезазначеного Закону, які стосуються саме призначення пенсії незалежно від останнього місця роботи, внесені Законом України “Про внесення зміни до ст.21 Закону України “Про службу в органах місцевого самоврядування”, який набрав чинності з 11.07.2003 року.

Порядок обчислення стажу державної служби регулюється ст.25 Закону України «Про державну службу», ст.14 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» та постановою Кабінету Міністрів України від 03.05.1994 року № 283 «Про порядок обчислення стажу державної служби».

ПРАВЛІННЯ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

П О С Т А Н О В А

30.10.2008 N 19-11

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
4 грудня 2008 р.
за N 1161/15852

«Про затвердження форм довідок про заробітну плату,
що подаються для призначення (перерахунку) пенсії
відповідно до Закону України «Про державну службу»

Відповідно до пункту 5 постанови Кабінету Міністрів України від 31 травня 2000 року N 865 (865-2000-п) «Про деякі питання вдосконалення визначення розмірів заробітку для обчислення пенсії» (із змінами), пункту 12 Положення про Пенсійний фонд України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.10.2007 N 1261 (1261-2007-п), правління Пенсійного фонду України

П О С Т А Н О В Л Я Є:

1. Затвердити форми довідок про заробітну плату, що подаються для призначення (перерахунку) пенсії відповідно до Закону України «Про державну службу» (3723-12), що додаються:

1.1. Форма довідки про складові заробітної плати (посадовий оклад, надбавка за ранг або кваліфікаційні класи, або класний чин, або спеціальні звання, або дипломатичний ранг, надбавка за вислугу років), що подається для призначення пенсії відповідно до Закону України «Про державну службу».

1.2. Форма довідки про складові заробітної плати (надбавки та премії за останні 24 календарні місяці роботи або за будь-які 60 календарних місяців роботи підряд перед зверненням за пен-

сією), що подається для призначення пенсії відповідно до Закону України «Про державну службу».

1.3. Форма довідки про заробітну плату, що подається для перерахунку пенсії непрацюючим державним службовцям, а також державним службовцям, які на момент перерахунку пенсії працюють на інших посадах, ніж ті, з яких їм призначено (перераховано) пенсію.

1.4. Форма довідки про заробітну плату державним службовцям, які на момент перерахунку працюють на посадах, з яких призначено (перераховано) пенсію.

2. Юридичному управлінню (Рябцева Т.Б.) подати цю постанову для державної реєстрації до Міністерства юстиції України.

3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови правління В.С.Никитенко.

Голова правління

О.Зарудний

ДОВІДКА

про складові заробітної плати (посадовий оклад, надбавка за ранг або кваліфікаційні класи, або класний чин, або спеціальні звання, або дипломатичний ранг, надбавка за вислугу років), що подається для призначення пенсії відповідно до Закону України «Про державну службу»

Видана _____ про те, що
(прізвище, ім'я, по батькові)

він (вона) справді працює (працювала) в _____
(назва державного органу)

На посаді _____, становить: _____
заробітна плата за станом на _____ грн.

Посадовий оклад	
Надбавка за ранг (___ранг) або кваліфікаційний клас (___клас), або класний чин (___чин), або спеціальні звання (___звання), або дипломатичний ранг (___ранг)	
Надбавка за вислугу років (___%) за стаж державної служби (___років)	
Усього	

На всі виплати, уключені в довідку, нараховано страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування.

Сума заробітної плати, на яку нараховуються страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, становить _____.

Довідка видана на підставі _____ (особових рахунків, платіжних відомостей або інших документів про нараховану та сплачену заробітну плату).

Довідка про розмір інших виплат, які враховуються при обчисленні пенсій відповідно до Закону України «Про державну службу» та з яких сплачено страхові внески, додається.

Керівник _____
(підпис) (ініціали та прізвище)

М.П.

Головний бухгалтер _____
(підпис) (ініціали та прізвище)

ЗАТВЕРДЖЕНО
постанова правління
Пенсійного фонду України
30.10.2008 N 19-11

ДОВІДКА

про складові заробітної плати (надбавки та премії за останні
24 календарні місяці роботи або за будь-які 60 календарних місяців
роботи підряд перед зверненням за пенсією), що подається для при-
значення пенсії відповідно до Закону України «Про державну службу»

Видана _____ про те, що

(прізвище, ім'я, по батькові)

надбавки та премії за період з _____ до _____ становили:

грн.

Місяці	Надбавка за знання та використання в роботі іноземної мови	Надбавка за почесне звання "заслужений"	Надбавка за роботу з таємними документами залежно від ступеня таємності інформації	Доплата науковий ступінь кандидата або доктора наук	Надбавка за високі досягнення у праці або за виконання особливо важливої роботи	Премії	Премії до державних, професійних свят та ювілейних дат
	рік	рік	рік	рік	рік	рік	рік
Січень							
Лютий							
Березень							
Квітень							
Травень							
Червень							
Липень							
Серпень							
Вересень							
Жовтень							
Листопад							
Грудень							

	рік	рік	рік	рік	рік	рік	рік
Січень							
Лютий							
Березень							
Квітень							
Травень							
Червень							
Липень							
Серпень							
Вересень							
Жовтень							
Листопад							
Грудень							
Усього							

На всі виплати, включені в довідку, нараховано страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування.

Сума заробітної плати, на яку нараховуються страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, становить _____.

Для проведення коригування вищезазначених виплат розміри посадового окладу та надбавки за ранг, визначені на дати підвищень заробітної плати працюючим державним службовцям, становили:

з _____ посадовий оклад _____ ранг _____,

з _____ посадовий оклад _____ ранг _____,

з _____ посадовий оклад _____ ранг _____.

Довідка видана на підставі _____
(особових рахунків, платіжних відомостей або інших документів про нараховану та сплачену заробітну плату).

Керівник _____

(підпис)

(ініціали та прізвище)

М.П.

Головний бухгалтер _____

(підпис)

(ініціали та прізвище)

ДОВІДКА

про заробітну плату, що подається для перерахунку пенсії
непрацюючим державним службовцям, а також державним
службовцям, які на момент перерахунку пенсії працюють на інших
посадах, ніж ті, з яких їм призначено (перераховано) пенсію

Видана _____ про те, що
(прізвище, ім'я, по батькові)

він (вона) справді працював (працювала) в _____
(назва державного органу)

заробітна плата за посадою _____, з якої
призначено пенсію, для її перерахунку з _____ становить:
грн.

Посадовий оклад	
Надбавка за ранг (___ранг) або кваліфікаційний клас (___клас), або класний чин (___чин), або спеціальні звання (___звання), або дипломатичний ранг (___ранг)	
Надбавка за вислугу років (___%) за стаж державної служби (___років)	
Надбавка за знання та використання в роботі іноземної мови (___%)	
Надбавка за почесне звання "заслужений" (___%)	
Надбавка за роботу з таємними документами залежно від ступеня таємності інформації (___%)	
Доплата за науковий ступінь кандидата або доктора наук (___%)	
Надбавка за високі досягнення у праці або за виконання особливо важливої роботи (___%)	
Премія (___%)	
Премія (1/12 від середнього розміру цієї премії)	
Усього	
Для обчислення пенсії	

(_____)
(сума для обчислення пенсії словами)

На всі виплати, уключені в довідку, нараховано страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування.

Сума заробітної плати, на яку нараховуються страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, становить _____.

Довідка видана на підставі _____ (особових рахунків, платіжних відомостей або інших документів про нараховану та сплачену заробітну плату).

Керівник _____
(підпис) (ініціали та прізвище)

М.П.

Головний бухгалтер _____
(підпис) (ініціали та прізвище)

ДОВІДКА

про заробітну плату державним службовцям,
які на момент перерахунку працюють на посадах,
з яких призначено (перераховано) пенсію

Видана _____ про те, що
(прізвище, ім'я, по батькові)

він (вона) справді працює в _____ на посаді
(назва державного органу)

_____, з якої призначено пенсію.

Заробітна плата для перерахунку пенсії з _____ становить:
грн

Посадовий оклад	
Надбавка за ранг (___ранг) або кваліфікаційний клас (___клас), або класний чин (___чин), або спеціальні звання (___звання), або дипломатичний ранг (___ранг)	
Надбавка за вислугу років (___%) за стаж державної служби (___років)	
Надбавка за знання та використання в роботі іноземної мови (___%)	
Надбавка за почесне звання "заслужений" (___%)	
Надбавка за роботу з таємними документами залежно від ступеня таємності інформації (___%)	
Доплата за науковий ступінь кандидата або доктора наук (___%)	
Надбавка за високі досягнення у праці або за виконання особливо важливої роботи (___%)	
Премія (___%)	
Премія (1/12 від середнього розміру цієї премії)	
Усього	
Для обчислення пенсії	

(_____)
(сума для обчислення пенсії словами)

На всі виплати, уключені в довідку, нараховано страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування.

Сума заробітної плати, на яку нараховуються страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, становить _____.

Довідка видана на підставі _____ (особових рахунків, платіжних відомостей або інших документів про нараховану та сплачену заробітну плату).

Керівник _____
(підпис) (ініціали та прізвище)

М.П.

Головний бухгалтер _____
(підпис) (ініціали та прізвище)

ПЕРЕЛІК

нормативних документів, які регулюють питання призначення, перерахунку та виплати пенсій

Умови призначення, перерахунку, виплати пенсій на загальних підставах визначено Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Порядок звернення за призначенням, перерахунком пенсій визначено постановою правління ПФУ від 25.11.2005 р. №22-1, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 27.12.2005 р. за №1566/11846.

Порядок підтвердження трудового стажу за відсутності трудової книжки або відповідних записів у ній затверджено постановою КМУ від 12.08.1993 р. №637.

Умови призначення пенсій державних службовців визначено ст.37 Закону України “Про державну службу”.

Умови призначення пенсій посадовим особам органів місцевого самоврядування визначено ст.21 Закону України “Про службу в органах місцевого самоврядування”.

Умови перерахунку пенсій державних службовців визначено ст.37-1 Закону України “Про державну службу”.

Порядок обчислення стажу державної служби визначено постановою КМУ від 03.05.1994 р. № 283.

Питання визначення розмірів заробітку для обчислення пенсії відповідно до Закону України “Про державну службу” врегульовано постановою КМУ від 31.05.2000 р. № 865.

Порядок видачі довідок про заробітну плату для перерахунку пенсій державним службовцям у разі ліквідації органів, з яких особа виїшла на пенсію, а також перейменування (відсутності) посад затверджено спільним наказом Мінпраці та Голодержслужби України від 03.12.2003 р. № 319/144, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 09.12.2003 року за №1134/8455.

Умови призначення пенсій науковим працівникам передбачені ст.ст. 2-24 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність».

Наукове видання

**ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ
ПРО ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ
ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ**

ЗАНЯТТЯ I

***ПРАВОВІ ЗАСАДИ
ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО
ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ***

*Методичний збірник матеріалів
постійно діючого семінару*

Упорядник – Тимчук Л.М.

Верстка – Полянська Н.В.

Оригінал-макет виготовлено
у «Поліграфцентрі «Ліра»

Підписано до друку 21.04.2010 р.

Формат 64×90/16. Папір офсет. Друк різнограф.

Гарнітура Cambria. Ум.друк.арк. 4,55. Тираж 100 екз. Замов. № 440

Віддруковано у «Поліграфцентр «Ліра»:
88000, м. Ужгород, вул. Митрака, 25, тел.: 61-54-99
Серія ЗТ № 24 від 7 листопада 2005 року.

П 68 Законодавство України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Правові засади загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (Заняття I): Методичний збірник матеріалів постійно діючого семінару. – Ужгород: Ліра, 2010. – 68 с.

До методичного збірника увійшли матеріали першого заняття постійно діючого семінару з питань законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, яке було організоване та проведене 26 березня 2010 року Головним управлінням юстиції у Закарпатській області для працівників юридичних служб місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій і працівників районних, міськрайонних управлінь юстиції з теми: "Правові засади загальнообов'язкового державного пенсійного страхування".

Даний методичний збірник підготовлений відділом державної реєстрації нормативно-правових актів, правової роботи, правової освіти та систематизації законодавства Головного управління юстиції у Закарпатській області за результатами проведеного семінарського заняття, на якому виступили досвідчені фахівці в галузі пенсійного забезпечення: заступник начальника головного управління Пенсійного фонду України в Закарпатській області – начальник відділу надходження доходів Король Тетяна Іллівна, начальник юридичного відділу головного управління Пенсійного фонду України в Закарпатській області Фабіан Наталія Арпадівна, заступник начальника головного управління Пенсійного фонду України в Закарпатській області – начальник відділу з призначення пенсій Бреньєо Яна Іванівна.